

Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет педагогічної освіти

Кафедра корекційної педагогіки та інклюзії

Методичні вказівки та завдання для самостійної роботи студентів

Основи психодіагностики

Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»

Напрямок підготовки 6.010106 «Соціальна педагогіка»

Бакалавр соціальної педагогіки

Соціальний педагог

Денна форма навчання

2016 рік

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу:

- засвоєння студентами теоретичних знань у галузі психодіагностики;
- формування комплексних практичних умінь і навичок здійснення психодіагностичної діяльності,
- підвищення рівня професійної компетентності майбутніх соціальних педагогів.

Завдання курсу:

- ознайомити з основними теоретичними напрямками психологічної діагностики;
- навчити ставити конкретні цілі діагностичної роботи, підбирати та використовувати відповідні методи;
- сформулювати науковий підхід до вивчення особливостей психічного життя людей різного віку;
- ознайомити студентів з базовими і науковими поняттями теорії і практики психологічної діагностики;
- розвивати у студентів психологічні вміння та навички використовувати теоретичні та практичні знання з психології в психодіагностичній роботі соціального педагога, уміння здійснювати психодіагностичні заходи та оцінювати їх ефективність;
- оволодіти уміннями використовувати різні методи психодіагностики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- науково-історичні основи психодіагностики;
- понятійно-категоріальний апарат психодіагностики;
- основні форми, методи та прийоми, що застосовуються у психодіагностиці;
- основні методи та форми проведення психодіагностики;
- основні поняття психометрії;
- професійні та етичні вимоги до фахівців діагностів.

вміти:

- орієнтуватися у різних видах психологічних тестів та вибрати адекватні для вирішення певної проблеми;
- самостійно і ефективно проводити психологічну діагностику;
- оцінювати та інтерпретувати отримані результати психодіагностичного обстеження;
- своєчасно діагностувати, впливати та розв'язувати конфліктні ситуації;
- діагностувати індивідуальні особливості особистості;
- моделювати ситуації, прогнозувати їх розвиток та наслідки;
- самостійно проводити психокорекційні заняття та оцінювати їх ефективність;
- проводити телефонну розмову з клієнтом
- складати психологічний діагноз та психологічний портрет особистості.

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ

Змістовий модуль 1. Вступ до психодіагностики

Тема 1. Психодіагностика як наука.

Вести словник наукових термінів, які зустрічаються в ході вивчення дисципліни.

<i>Термін</i>	<i>Визначення</i>

Тема 2. Методи психодіагностики та їх класифікації. Психометричні основи психодіагностики. Тест як особливий метод психодіагностики.

Скласти анкету для виявлення інтересів молоді, ставлення їх до алкоголю, тютюну, виявлення проблем, які хвилюють молодь та ін., з дотриманням всіх вимог.

Тема 3. Непараметричні методи психодіагностики.

Скласти карту спостереження за школярем.

Змістовий модуль 2. Вікові аспекти психодіагностики

Тема 4. Діагностика готовності дітей до школи.

Здійснити діагностику готовності дитини до навчання в школі (за усіма методиками, поданими в робочому зошиті).

Тема 5. Методи психодіагностики індивідуальних особливостей особистості: темперамент, характер, інтелект, здібності. Багатофакторні опитувальники.

Опрацювати методику Русалова, зробити кількісний та якісний аналіз отриманих даних.

Опрацювати методику на визначення рівня розумового розвитку (ШТРР), зробити кількісний та якісний аналіз отриманих даних.

Тема 6. Психодіагностика міжособистісних стосунків.

Опрацювати методику Томаса на визначення стилю спілкування в конфліктних ситуаціях, зробити кількісний та якісний аналіз отриманих даних.

Змістовий модуль 3. Проективні методи у психодіагностиці

Тема 7. Проективні методи у психодіагностиці.

Провести, опрацювати та інтерпретувати методики "Малюнок сім'ї", "Незавершені речення" (на вибір студента). Використати їх у написанні психологічного портрету. (Обов'язково вставити малюнок, який аналізувався).

Індивідуальні завдання

(Індивідуальна навчально-дослідна робота)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Основи психодіагностики» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне виконання дослідницької роботи, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, вироблення та удосконалення навичок самостійної дослідницької діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем навчального курсу.

Кожний студент повинен підібрати та провести діагностичне обстеження та надати письмовий звіт про виконану індивідуальну навчально-дослідну роботу, тобто представити результати обстеження досліджуваного (дорослого або дитини) по конкретній методиці та інтерпретацію отриманих результатів. Рекомендований зміст ІНДЗ поданий нижче.

Орієнтовна структура ІНДЗ: психодіагностичного дослідження: назва методики, мета дослідження, вік досліджуваного, обладнання, текст методики з ключем для обробки результатів, аналіз отриманих даних, висновки, додатки, В додатках подаються протоколи обстеження, малюнки, розданий матеріал.

Для виконання ІНДЗ студенти повинні провести психодіагностичні дослідження з використанням методик, які не передбачені програмою, проте можуть досліджувати ті проблеми чи риси особистості, які досліджувалися відповідно до поставлених вимог.

Оцнювання індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання завдання;
- повний обсяг виконання;
- якість виконання;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдання;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни. Завдання оцінюється в 25 балів.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у таблиці 1.

Таблиця 1.

Критерії оцінювання ІНДЗ

<i>№ з/п</i>	<i>Критерії оцінювання роботи</i>	<i>Максимальна кількість балів за кожним критерієм</i>
1.	Визначення мети дослідження, опис обладнання, ходу роботи	5
2.	Аналіз результатів обстеження	10
3.	Висновки	5
4.	Наявність протоколів обстеження, роздаткових матеріалів	2
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, мета дослідження, обладнання, хід роботи, аналіз результатів, висновки, додатки.	3
Разом:		25

Рекомендована література

Базова література

1. Білан О.І. Методичні рекомендації для діагностики шкільної зрілості дітей 6-7 років / О.І. Білан, Т.Б. Партико, О.Є. Хома // Конспект – 1994. – №1. – С. 39-52.
2. Галян І.М. Психодіагностика : навч. посіб. / Ігор Михайлович Галян. – К. : Академвидав, 2009. – 464 с.
3. Готовність дитини до навчання / Упорядн.: С.Максименко, К.Максименко, О.Главник. – К.: Мікрос-СВС, 2003. – 112 с.– (Психологічний інструментарій).
4. Гузенко В.А. Психологічна діагностика : навчально-методичний посібник / В.А. Гузенко, Ю.В. Тудорцева ; Міністерство освіти і науки країни, Одеський національний політехнічний університет. – Одеса : Вадим Вікторович Букаєв, 2013. – 267 с.
5. Зубрицька-Макота І.В. Психодіагностика : навч.-метод. посібник /

- І.В. Зубрицька-Макота. – Львів :СПОЛОМ, 2013. – 346 с.
6. Комінко С.Б. Кращі методи психодіагностики : навч. посіб. / С.Б. Комінко, Г.В. Кучер; Тернопільська академія народного господарства. – Тернопіль, 2005. – 408 с.
  7. Корольчук М.С. Психодіагностика : навчальний посібник / В.М. Корольчук, В.І. Осьодло // За заг. ред. В.М. Корольчука – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2007. – 400 с.
  8. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики : навч.-метод посібник / С.А. Поліщук. – Суми, ВТД «Університетська книга», 2009. – 442 с.
  9. Психологу для роботи : діагностичні методики : збірник / [уклад.: М.В Лемак, В.Ю. Петрище]. – вид. 2-ге, виправл. – Ужгород : Олександр Гаркуша, 2012. – 616 с.
  10. Скребець В.О. Основи психодіагностики : навч. посібн. / В.О. Скребець. – К., 2003. – 147 с.
  11. Терлецька Л.Г. Вікова психологія і психодіагностика : підручник / Л.Г Терлецька – К. : Видавничий дім «Слово», 2013. – 608 с.
  12. Шамлян К.М. Проективні методи дослідження особистості : підручник / Каріна Шамлян, Марина Кліманська ; Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 456 с.

Допоміжна література

1. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика / Л.Ф. Бурлачук. – Москва ... [та ін.] : Питер, 2010. – 378 с.
2. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодіагностике / Л.Ф. Бурлачук, С.С. Морозов – Київ : Наукова думка, 1989. – 189 с.
3. Измерение интеллекта детей. / Под ред. Ю.З.Гильбуха. – К., 1992. – 132 с.
4. Маковська О.А. Психодіагностика професійної придатності : навчально-методичний посібник / Олена Анатоліївна Маковська ; Міністерство освіти і науки України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2015. – 70 с.
5. Моргун В.Ф. Основи психологічної діагностики : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / В.Ф. Моргунов, І.Г. Тітов. – К. : Видавничий дім «Слово», 2009. – 464 с.
6. Немов Р.С. Психология. Кн. 3. Экспериментальная педагогическая психология и психодіагностика / Р.С. Немов. – М. : «Просвещение», «Владос», 1995. – 512 с.
7. Общая психодіагностика / Под. ред. А.А. Бодалева, В.В.Столина. – М. : Изд-во МГУ, 1987. – 304 с.

8. Овчарова Р.В. Справочная книга социального педагога / Раиса Викторовна Овчарова. – М. : ТЦ «Сфера», 2001. – 479 с.
9. Основы психодиагностики / Под общей редакцией А.Г. Шмелева. – Ростов н/Д : Феникс, 1996. – 541 с.
10. Практикум по психодиагностике. Прикладная психология [пособие] / Белякова И.Ю. и др. ; Моск. гос. ун-т им. М.В. Ломоносова. – М. : Изд-во МГУ, 1992. – 116 с.
11. Проскура О.В. Психологічна підготовка вчителя до роботи з першокласниками / О.В. Проскура. -К.: Освіта, 1998. – 199 с.
12. Радул В.В. Діагностика особистості майбутнього вчителя / Валерій Вікторович Радул. – К. : Вища школа, 1995. – 150 с.
13. Сборник методик для диагностики педагогических способностей, умений, качеств, интересов личности, психических состояний / [составители: Богданова И.М., Дидусь Н.И., Курлянд З.Н., Нагорная Р.А., Оритенко В.Г.]; Одесский гос. пед. ин-т им. К.Д. Ушинского. – Одесса, 1991. – 142 с.
14. Чернуха Н.М. Діагностика професійно-психологічної компетентності майбутніх педагогів : методичний збірник / Н.М. Чернуха, Т.О. Саврасова-В'юн. – Київ, 2015. – 88 с.
15. Чуб Н.В. Комплексні тести готовності дитини до школи / Н.В. Чуб. – Х.: Вид. група «Основа», 2007. – 144 с.
16. Шапарь В.Б. Практическая психология. Психодиагностика отношений между родителями и детьми / В.Б. Шапарь. – Ростов н/Д : «Феникс», 2006. – 432 с.

Інтернет-ресурси

1. Діагностика готовності дітей до школи / [упоряд.: О. Дєдов] – Хотин, 2014. – 194 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bezlyudivka-luceum.edu.kh.ua>.
2. Краснова Н.В. Роль діагностики у професійній діяльності соціального педагога / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/NVUu/Ped/2008_15/krasnova.pdf
3. Парфенович І. Соціальна діагностика (лекції) [Електронний ресурс] / І. Парфенович. Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/category/35/208/114/>
4. Психологічні тести : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.psyfactor.org/lybr101.htm
5. Психологічні тести : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.psylist.net/praktikum.